

TEDENSKI NOVIČNIK

Informacije s področja covid-19

Datum: 22. 9. 2022

Tedenski novičnik zajema zadnja ključna sporočila in novosti na področju covid-19: informacije s strani pristojnih evropskih inštitucij, epidemiološke situacije v Sloveniji, napovedi podatkov o gibanju okužb s SARS-CoV-2 in ključna sporočila Posvetovalne skupine za spremljanje gibanja virusa SARS-CoV-2.

Novičnik služi kot izhodiščno orodje za jasno in konsistentno komuniciranje aktualnih informacij na področju covid-19.

1. ECDC/EMA NOVICE

EVROPSKI CENTER ZA PREPREČEVANJE IN OBVLADOVANJE BOLEZNI (ECDC)

- [Poročilo pregleda držav: 36. teden](#)

Ob koncu 36. tedna 2022 (tedna, ki se je končal 11. septembra) je skupna stopnja primerov covid-19 v EU/EEA med osebami starimi nad 65 let upadla za 11 % v primerjavi s prejšnjim tednom. Povečanje so opazili v dveh od 26 držav, ki so poročale podatke o tem kazalniku.

EVROPSKA AGENCIJA ZA ZDRAVILA (EMA)

- EMA je priporočila spremembo iz pogojnega dovoljenja za promet cepiv proti covidu-19 Comirnaty (BioNTech/Pfizer) in Spikevax (Moderna) v standardno dovoljenje za promet ([več na povezavi](#)).

2. EPIDEMIOLOŠKA SITUACIJA

V Sloveniji je bilo na dan 20. septembra 2022 z enim odmerkom cepljenih 70 % polnoletnih oseb. Z vsemi odmerki je bilo cepljenih 68 % in z enim dodatnim odmerkom 38 % odraslih oseb. Delež cepljenih z dvema dodatnim odmerkoma je znašal 1 % odraslih oseb ([več na povezavi](#)).

S prvim odmerkom je cepljenih 82 % starejših od 60 let, z dvema odmerkoma 81 % starejših od 60 let, s prvim poživitvenim odmerkom 60 % in z drugim poživitvenim odmerkom 2 % starejših od 60 let. Za primerjavo: v državah EU/EEA je prvi odmerek prejelo 92,5 % starejših od 60 let, dva odmerka 90,7 %, prvi poživitveni odmerek 83,9 % in drugi poživitveni odmerek 15,1 % starejših od 60 let ([vir](#)).

Dnevno spremljanje okužb s SARS-CoV-2 (covid-19) lahko spremljate na [tej povezavi](#).

3. MODELI ZA EPIDEMIOLOŠKO MODELIRANJE: ZADNJE PROJEKCIJE

Jesenski val se odvija po napovedih. Povečevanje števila okužb med šolarji se je zaustavilo, vendar ostaja na visokem nivoju. Trenutno smo na lokalnem platoju, ki bo po projekcijah trajal do začetka študijskega leta (v tem pogledu sledimo lanskemu jesensko/zimskemu valu). Tedenska incidenca zaznanih primerov je narasla na 14.500 in bo na tem nivoju oziroma malo manjša ostala tudi v tem tednu.

Trenutno je Slovenija po številu zaznanih primerov država z največjim številom okuženih na 1 milijon prebivalcev v Evropi (975/milijon). Tudi v drugih EU državah se je začel jesenski val (Francija je v pozitivnem trendu, v Avstriji, Italiji, Nemčiji se je trend padanja zaustavil).

Glede na napovedi modela pričakujemo začasno zaustavitev naraščanja primerov, ki pa se bo nadaljevala z začetkom študijskega leta. Po trenutnih projekcijah lahko pričakujemo vrh vala okužb v drugi polovici oktobra, ko bomo lahko imeli 7-dnevno povprečje tudi do 6.000 zaznanih primerov na dan, s tedensko incidenco do 40.000 primerov. S tem bomo presegli marčevski val, vendar ne bomo presegli zimskega omikron vala, ko smo imeli v povprečju čez 10.000 zaznanih primerov na dan.

V bolnišnicah ne pričakujemo takšnega povečanja. Na navadnih oddelkih pričakujemo povečanje zaradi vdorov virusa na oddelke (rdeče cone). Sprejemi zaradi covid-19 pa se ne bodo bistveno spreminjali. Ocenjujemo, da skupno število bolnišničnih obravnav ne bo preseglo kapaciteto 500 postelj. Tudi na intenzivnih oddelkih ne pričakujemo kritičnih števil. Trenutna ocena je do 50 obravnav na intenzivnih oddelkih zaradi covid-19.

Vse ocene so narejene s predpostavko omikron različice virusa na podlagi razmerij, kot jih trenutno ocenjujemo za to različico.

4. PRESEŽNA UMRLJIVOST V SLOVENIJI PO METODOLOGIJI EUROMOMO

V sklopu mreže EuroMOMO (angl. European mortality monitoring) smo vzpostavili tedensko spremljanje splošne umrljivosti, v katerega so vključeni vsi umrli ne glede na vzrok smrti. Pri tem ocenjujemo odstopanja opazovane umrljivosti od pričakovane umrljivosti, modelirane na podatkih o splošni umrljivosti v letih 2015-2019. Odstopanja umrljivosti so ovrednotena z oceno presežnega števila umrlih in s t. i. z-vrednostjo v opazovanem tednu. Z-vrednost izraža, za koliko standardnih odklonov število umrlih v opazovanem tednu odstopa od pričakovane ravni (presežek umrljivosti). Model upošteva časovne zamike med datumom smrti in datumom registracije smrti ter napove število smrti v zadnjih petih opazovanih tednih, čeprav vse še niso bile registrirane.

V 35. tednu leta 2022 v Sloveniji beležimo z-vrednost -1,71 oziroma normalno variabilnost umrljivosti (upad v primerjavi s predhodnim tednom, vendar je točen podatek o z-vrednosti zaradi zakasnitev pri registraciji smrti lahko nezanesljiv). Število vseh umrlih v 35. tednu je bilo za 10 % manjše od pričakovanega števila vseh umrlih. Presežne umrljivosti, statistično opredeljene kot z-vrednost 2 ali več, trenutno za omenjeni teden ne beležimo v nobeni starostni skupini.

Več informacij najdete [na tej povezavi](#).

5. POSVETOVALNA SKUPINA ZA CEPLJENJE PROTI COVIDU-19

V Sloveniji je trenutno dostopnih osem cepiv proti covidu-19:

- mRNA cepiva: Comirnaty 30, Comirnaty 10, Comirnaty Original/Omicron BA.1, Comirnaty Original/Omicron BA.4-5 (Pfizer/BioNTech) ter Spikevax in Spikevax bivalent Original/Omicron BA.1 (Moderna);
- vektorsko cepivo: Jcovden/Janssen (Johnson&Johnson);
- proteinsko cepivo: Nuvaxovid (Novavax).

Prilagojena cepiva Comirnaty Original/Omicron BA.1, Comirnaty Original/Omicron BA.4-5 in Spikevax bivalent Original/Omicron BA.1 so registrirana le za požitveni odmerek – za uporabo pri osebah, starih 12 let in več, ki so v preteklosti prejele vsaj osnovno cepljenje proti covidu-19 in je od zadnjega odmerka cepiva minilo najmanj 3 mesece.

Več informacij o cepivih, ki poleg izvirne oziroma vuhanske različice SARS-CoV-2, pokrivajo tudi novejšo različico omikron, najdete na [naslednji povezavi](#).

Zadnja priporočila in navodila za cepljenje proti covidu-19 so na voljo [na tej povezavi](#).

**Cepljenje s pozitivnim odmerkom
priporočamo predvsem skupinam
z večjim tveganjem za hujši potek**

**Ranljivim
kroničnim
bolnikom**

**Oskrbovancem
domov za starejše
občane oziroma
socialnovarstvenih
zavodov**

**Vsem
starejšim
od 60 let**

6. POSVETOVALNA SKUPINA ZA SPREMLJANJE GIBANJA VIRUSA SARS-COV-2

Preventivna priporočila

Pomembno je upoštevanje vseh dobro poznanih preventivnih priporočil:

- **vzdrževanje medosebne razdalje,**
- **pravilno umivanje rok,**
- **razkuževanje rok,**
- **izogibanje dotikanju obraza (oči, nosu in ust),**
- **higiena kihanja in kašlja ter**
- **učinkovito prezračevanje zaprtih prostorov.**

Uporaba mask

Uporaba zaščitnih mask je eden izmed enostavnih ukrepov, ki zaščiti nosilca maske pred okužbo kot tudi prepreči nadaljnje širjenje virusa.

Na voljo so že številne strokovne objave o pozitivnem vplivu uporabe mask na zmanjševanje dnevnega števila ugotovljenih okužb s SARS-CoV-2, raziskave pa so bile izvedene v različnih okoljih (družinsko okolje, letalski promet, nacionalna raven). Raziskave, izvedene na nacionalni ravni, tudi kažejo pozitiven vpliv obvezne uporabe zaščitnih mask v splošni populaciji in manjšanje števila novih okužb za 15 – 47 % ([vir](#)).

Pomembno je, da masko pravilno namestimo in odstranimo ter upoštevamo načelo nedotikanja maske med njeno uporabo, tesnenje in čas nošenja maske. Pravilno namestitev/odstranitev maske je prikazana na [naslednji povezavi](#).

Z nošenjem maske tako prispevamo k obvladovanju širjenja okužbe s SARS-CoV-2.

HVALA,
ker uporabljate maske.

NIJZ Nacionalni inštitut
za javno zdravje

KLJUČNA SPOROČILA:

- Uporaba zaščitnih mask je eden izmed enostavnih ukrepov, ki zaščitni nosilca maske pred okužbo kot tudi prepreči nadaljnje širjenje virusa. Uporaba mask se priporoča v vseh zaprtih javnih prostorih.
- Prilagojena cepiva Comirnaty Original/Omicron BA.1, Comirnaty Original/Omicron BA.4-5 in Spikevax bivalent Original/Omicron BA.1 so registrirana le za poživitveni odmerek – za uporabo pri osebah, starih 12 let in več, ki so v preteklosti prejele vsaj osnovno cepljenje proti covidu-19 in je od zadnjega odmerka cepiva minilo najmanj 3 mesece.
- Cepljenje s poživitvenim odmerkom je priporočeno predvsem skupinam z večjim tveganjem za hujši potek bolezni.